

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 492/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 16/2015 z 31. augusta 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. januára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obdo 16/2015 z 31. augusta 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Sťažovateľka dňa 29. 11. 2011 podala na Okresný súd Bratislava I ako navrhovateľka žalobu proti odporcovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „[REDAKOVANÉ]“), o zaplatenie náhrady škody z dôvodu porušenia právnej povinnosti všeobecnej prevencie podľa § 415 Občianskeho zákonníka.

V spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá bola na základe úverovej zmluvy klientom odporcu ([REDAKOVANÉ]), bola sťažovateľke ako fyzickej osobe, schválená odmena za práce na zabezpečení podkladov a zabezpečení financovania výstavby rodinných domov.

Sťažovateľke mala byť odmena vyplatená po splnení podmienok vopred dohodnutých medzi spoločnosťou [REDAKOVANÉ] a sťažovateľkou ako fyzickou osobou.

Splnenie niektorých podmienok malo byť preukázané výpisom z úverového účtu spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vedeného u odporcu ([REDAKOVANÉ]).

V dôsledku porušenia právnej povinnosti všeobecnej prevencie odporcu ([REDAKOVANÉ]) podľa § 415 Občianskeho zákonníka, sťažovateľka nemohla preukázať spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] splnenie podmienky pre vyplatenie odmeny. Odporca ([REDAKOVANÉ]) tieto skutočnosti potvrdil aj listom zo dňa 05. 12. 2009.

Sťažovateľke odmena nebola vyplatená a tým jej vznikla škoda vo výške 580.893,58 EUR. Vznik škody sťažovateľky je priamym dôsledkom porušenia právnej povinnosti odporcu ([REDAKOVANÉ])...

Pripomíname, že sťažovateľka nemala s odporcom ([REDACTED]) uzavretú úverovú zmluvu, úverová zmluva bola uzavretá medzi odporcom ([REDACTED]) a spoločnosťou [REDACTED]

Návrh žaloby na Okresnom súde Bratislava I bol na konanie pridelený zákonnému sudcovi na občianskoprávnom úseku v registri 25 C (spisová značka 25 C/167/2011)...

Následne sťažovateľka obdržala výzvu na úhradu súdneho poplatku, pričom súdny poplatok jej bol vyrubený podľa položky 1 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb., ktorému prislúcha najvyššia suma pre súdne poplatky v obchodných veciach.

Sťažovateľka požiadala Okresný súd Bratislava I o čiastočné, príp. úplné oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že jej finančné pomery nedovoľujú uhradiť súdny poplatok v plnej výške, nakoľko príjem sťažovateľky je dlhodobo na úrovni minimálnej mzdy. Sťažovateľka pracovala na náročnom projekte, za ktorý jej po splnení určených podmienok mala byť vyplatená odmena. Práve konaním odporcu ([REDACTED]) došlo k zmareniu vyplatenia odmeny za ňou vykonané práce. Sťažovateľka má za to, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Okresný súd Bratislava I svojím uznesením z 10. 04. 2014 sp. zn. 30 Cb 2017/2011 nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov...

Voči predmetnému uzneseniu Okresného súdu Bratislava I sa sťažovateľka odvolala, pričom v odvolaní okrem žiadosti o priznanie (aj čiastočného) oslobodenia od platenia súdnych poplatkov, žiadala o preskúmanie zákonnosti preradenia návrhu o náhrade škody z občianskoprávneho úseku na obchodný úsek a určenie správneho pridelenia návrhu na príslušný úsek podľa Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I v zmysle Vyhl. č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku...

Krajský súd priznal 50 % oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, avšak vo svojom uznesení neurčil, či ide o oslobodenie zo sumy 16.596,50 € alebo z najvyššej sumy pre súdne poplatky v obchodných veciach, teda zo sumy 33.193,50 €. Navyše zákonnosť preradenia návrhu o náhrade škody z občianskoprávneho úseku na obchodný úsek vôbec neskúmal...

Sťažovateľka voči predmetnému uzneseniu Krajského súdu podala dovolanie na Najvyšší súd SR najmä z dôvodu, že odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými návrhmi

uvedenými v odvolacom návrhu – petite odvolania, najmä s návrhmi preskúmať zákonnosť preradenia návrhu o náhrade škody z občianskoprávneho úseku na obchodný úsek a určiť správne pridelenie návrhu na príslušný úsek podľa Rozvrhu práce...

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky zamietol. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, dôvod preradenia spisu z občianskoprávneho na obchodný úsek (viď strana 7 druhý odsek zhora) „na reklamáciu vec vybavujúcej súdnej úradníčky voči zapísaniu veci do oddelenia 25 C, bola táto dňa 13. 12. 2011 z dôvodu, že spor medzi účastníkmi konania vznikol zo zmlúv o úvere podľa § 497 ObchZ prevedená do oddelenia „Obchodné veci.“...

Sťažovateľka s takýmto rozhodnutím súdu nesúhlasí. Sťažovateľka opakovane poukazuje na skutočnosť, že spor medzi účastníkmi konania nevznikol zo zmluvy o úvere okrem iného aj z dôvodu, že:

a) sťažovateľka ako navrhovateľka nebola v žiadnom úverovom ani inom obchodnoprávnom vzťahu s odporcom (██████), nebola ani veriteľom, ani dlžníkom v zmysle § 497 Obchodného zákonníka,

b) medzi sťažovateľkou a odporcom (██████) nie je záväzkový vzťah,

c) medzi účastníkmi konania nejde o priame porušenie povinnosti zo záväzkového vzťahu podľa § 373 a nasl. Obchodného zákonníka,

d) medzi sťažovateľkou a odporcom nejde o žiaden obchodno-záväzkový vzťah,

e) spor vznikol z podnikateľskej činnosti sťažovateľky u odporcu (██████).

Medzi účastníkmi konania ide jednoznačne o náhradu škody, ktorá sťažovateľke ako poškodenej fyzickej osobe vznikla porušením právnej povinnosti všeobecnej prevencie odporcu (██████) podľa § 415 Občianskeho zákonníka.

Podľa Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I ale i v zmysle Vyhl. č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku v znení neskorších zmien a doplnkov, občianskoprávne súdne registre C sa vedú okrem iných pre súdne spory medzi fyzickými osobami (nepodnikateľmi) a právnickou osobou bez ohľadu na to, či uvedená právnická osoba podniká alebo nepodniká...

Napriek vyššie uvedenému došlo k zmene pridelenia návrhu z občianskoprávneho úseku na obchodný úsek v registri 30 Cb (spisová značka 30 Cb/217/2011).»

Sťažovateľka považuje spôsob pridelenia jej návrhu na obchodný úsek za porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny a zastáva právny názor, že v súdnom spore s odporcom ide o občianskoprávnu náhradu škody, a teda oslobodenie od súdnych poplatkov vo výške 50 % by malo byť priznané zo sumy najviac 16 596,50 €. Súdny poplatok vo výške 50 % zo sumy 33 193,50 € (čo je najvyššia suma v obchodných veciach) považuje sťažovateľka stále za neúmerne vysoký, pričom poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v týchto veciach. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka tvrdí, že najvyšší súd jej svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom v súlade s § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (resp. sťažila sa jej realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov právom chránených v konkrétnom konaní).

V súvislosti s namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 ústavy sťažovateľka v sťažnosti uvádza:

„Právo na prístup k súdu zahŕňa zákaz vytvárať neprimerané prekážky v prístupe k súdu. Tento zákaz okrem iného vyžaduje, aby neboli vytvárané také procesno-právne podmienky, ktoré sťažujú prístup k súdu, nie sú odôvodnené sledovaním legitímneho cieľa a nespĺňajú požiadavku spravodlivej rovnováhy medzi použitými prostriedkami a sledovaným legitímnym cieľom a teda majú účel práva na súdnu ochranu. Takéto prekážky totiž obmedzujú prístup k súdu v jeho podstate a treba ich považovať za nesúladné nielen s čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ale aj s čl. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 listiny základných práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo/16/2015 z 31. 08. 2015 o zamietnutí dovolania, právoplatného 04. 11. 2015, porušené bolo.“

Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], na poskytnutie súdnej ochrany uplatnenému právu priznanej čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd a podľa . 1 a . 46 stavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo/16/2015 z 31. 08. 2015 o zamietnut dovolania, právoplatného 04. 11. 2015, porušen bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo/16/2015 z 31. 08. 2015 o zamietnut dovolania, právoplatného 04. 11. 2015, zrušuje a vec mu vracia na dalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinn uhradiť sťažovateľke trovy konania na účet jej právného zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...

Sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu, aby rozhodol o odložen vykonateľnosti napadnuto rozhodnutia a aby Okresnému súdu Bratislava I uložil, aby sa dočasne (do právoplatnosti rozhodnutia o tejto sťažnosti) zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, najmä aby sa zdržal zastavenia konania vo veci samej z dôvodu, že v určenej dobe nebude súdny poplatok zastaven.

V nadväznosti na navrhovan petit a argumentáciu uveden v sťažnosti ústavný súd ustálil, že sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa č. 46 ods. 1, . 48 ods. 1 stavy a č. 38 ods. 1 listiny, ako aj svojho práva podľa č. 6 ods. 1 dohovoru a porušenie č. 1 ods. 1 stavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 16/2015 z 31. augusta 2015, a v takomto rozsahu sťažnosť predbežne prerokoval.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii stavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postaven jeho sudcov v znení neskorších predpisov (dalej len „zákon o ústavnom súde“) stavn súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemj náležitosti predpísan zákonom, nepripustn návrhy alebo návrhy podan niekým zjavne neoprávneným,

ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka odôvodňuje porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy tým, že najvyšší súd v napadnutom uznesení

- nepochopil uvádzané argumenty o vzniku a podstate sporu, vychádzal z nesprávneho právneho názoru a z nesprávneho výkladu príslušných právnych predpisov v rámci obchodného práva, čo viedlo k potvrdeniu nesprávnej právnej identifikácie sporu a otázok s tým spojených (a nesprávnej aplikácie práva pri pridelení veci v rámci aktuálneho rozvrhu práce) vrátane uváženia odpustenia súdneho poplatku, čím

- nesplnil požiadavky na riadne a vecne správne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a preto považuje aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za nesprávne a nepresvedčivé, za také, ktoré porušuje jej základné právo na súdnu ochranu (základné právo na zákonného sudcu), resp. atribúty spravodlivého súdneho rozhodnutia.

Obsah sťažnosti sťažovateľky možno považovať za takmer identický s obsahom odvolania sťažovateľky z 30. apríla 2014, ktoré bolo doručené Okresnému súdu *Bratislava I* (ďalej len „okresný súd“) 2. mája 2014 a následne postúpené Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) ako súdu odvolaciemu na rozhodnutie, ako aj s obsahom dovolania sťažovateľky z 22. augusta 2014 proti uzneseniu krajského súdu, v ktorom sťažovateľka argumentovala nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi; príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa č. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

V obsahu práv podľa čl. 46 ústavy a čl. 6 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

K sťažovateľkou namietanej arbitrárnosti a neodôvodnenosti napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd poznamenáva, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

V súvislosti s námietkou sťažovateľky ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo

arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neutržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

V podstatnej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 16/2015 z 31. augusta 2015, ktorým tento súd zamietol dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 Cob 104/2014-120 z 30. júna 2014, sa uvádza:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací... dospel k záveru, že odvolací súd rozhodol vecne správne, preto dovolanie podľa § 243b ods. 1, ods. 4 veta za bodkočiarkou O. s. p. zamietol...»

Navrhovateľka nesprávnosť napadnutého rozhodnutia vzhľadla v nesprávnom posúdení prejednávanej veci ako obchodnoprávnej, z dôvodu ktorého bola táto podľa jej názoru nesprávne preradená z občianskoprávneho úseku Okresného súdu Bratislava I

na úsek obchodný do oddelenia 30 Cb, ktorá skutočnosť potom viedla k vyrubeniu súdneho poplatku v nesprávnej (vyššej) sume.

Z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu je zrejmé, že po doručení návrhu navrhovateľky zo dňa 28. 11. 2011 súdu prvého stupňa dňa 29. 11. 2011 bola vec zapísaná do súdneho oddelenia 25 C pod sp. zn. 25 C/167/2011 (č. l. 1), následne na reklamáciu vec vybavujúcej vyššej súdnej úradníčky voči zapísaniu veci do oddelenia 25 C (č. l. 32), bola táto dňa 13. 12. 2011 z dôvodu, že spor medzi účastníkmi konania vznikol zo zmluvy o úvere podľa § 497 ObchZ, prevedená do oddelenia „Obchodné veci“ a náhodným výberom pridelená sudkyňi [REDAKOVANÉ] s tým, že vec je vedená pod sp. zn. 30 Cb/217/2011.

Okresný súd Bratislava I výzvou č. k. 30 Cb/217/2011-34 zo dňa 02. 08. 2013 podľa položky 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, tvoriaceho prílohu zákona o súdnych poplatkoch č. 71/1992 Zb. v znení účinnom v čase vzniku poplatkovej povinnosti, vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh v lehote 10 dní od doručenia výzvy vo výške 33 193,50 eur. Zároveň ju poučil, že ak nebude poplatok v určenej dobe zaplatený, súd konanie zastaví (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. v znení zmien a doplnkov). Výzva bola navrhovateľke doručená 23. 08. 2013 (č. l. 34 – 37). Písomným podaním zo dňa 21. 08. 2013, prvostupňovému súdu doručeným v ten istý deň (č. l. 38) navrhovateľka požiadala o čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov vo výške 90 % zo sumy súdneho poplatku, ďalším podaním zo dňa 14. 11. 2013 (č. l. 44 – 45) požiadala o oslobodenie v čo najvyššej výške, resp. o úplné oslobodenie na celé konanie. Súd prvého stupňa uznesením č. k. 30 Cb/217/2011-14 zo dňa 10. 04. 2014 oslobodenie od platenia súdnych poplatkov navrhovateľke nepriznal, následne odvolací súd na odvolanie navrhovateľky uznesením č. k. 2 Cob/104/2014-120 zo dňa 30. 06. 2014 prvostupňové uznesenie zmenil tak, že navrhovateľke priznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov vo výške 50 %.

V prípade rozhodovania o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov ide o rozhodovanie o podmienke vedenia súdneho konania založenej na povinnosti poplatníka zaplatiť súdny poplatok. Vo vzťahu k tejto podmienke konania navrhovateľka namietla posúdenie jej veci ako obchodnej súdom prvého stupňa, a teda spoplatnenie jej návrhu podľa položky 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov v sume... Odvolaciemu

súdu vytkla, že sa nevysporiadal s jej námietkou týkajúcou sa preradenia jej veci z občianskoprávneho úseku na úsek obchodný a preskúmania správnosti výšky vyrubeneho súdneho poplatku. V tejto súvislosti dovolací súd zdôrazňuje, že prejednávacia vec je vecou obchodnou nie s ohľadom na účastníkov, ale s ohľadom na jej charakter. Z hľadiska spoplatnenia návrhu je rozhodujúce, z akého právneho vzťahu vychádza nárok, uplatnenie ktorého je predmetom konania, t. j. v danom prípade žaloba o náhradu škody na základe úverovej zmluvy uzavretej podľa § 497 až 507 ObchZ.

Prvostupňový súd nepriznanie oslobodenia od súdneho poplatku za podaní žalobu odôvodnil tým, že navrhovateľka pomery, ktoré by priznanie odôvodňovali, nepreukázala. Na odvolanie navrhovateľky odvolací súd znížil sumu súdneho poplatku na 50 %.

Dovolací súd má za to, že krajský súd ako súd odvolací sa pri rozhodovaní v otázke súdneho poplatku vyrovnal so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu navrhovateľky. Aj dovolací súd zdôrazňuje, že podmienkou pre aplikáciu ustanovenia § 138 ods. 1 O. s. p. je súčasná existencia takých pomerov na strane žiadateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, ktoré takéto oslobodenie odôvodňujú a zároveň skutočnosť, že sa zo strany žiadateľa nejedná o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov súd prihliada na osobné, rodinné a majetkové pomery žiadateľa, povahu uplatňovaného nároku a výšky súdneho poplatku v prejednávanej veci.

Zákonodarca v § 138 ods. 1 O. s. p. pripúšťa možnosť čiastočného, prípadne úplného oslobodenia od súdnych poplatkov, pričom miera čiastočného oslobodenia účastníka od platenia súdnych poplatkov je na úvahe súdu pri zohľadnení vyššie konštatovaných pomerov na strane účastníka a splnenia ďalších predpokladov priznania oslobodenia od súdnych poplatkov. Prihliadnuc na osobné a majetkové pomery navrhovateľky, zohľadniac výšku súdneho poplatku, súčasne u navrhovateľky nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné bránenie práva, odvolací súd, podľa názoru súdu dovolacieho, správne aplikoval citované ustanovenie, keď rozhodol o priznaní oslobodenia navrhovateľky od platenia súdnych poplatkov vo výške 50 %. Pri nepriznaní oslobodenia navrhovateľky od súdnych poplatkov v celom rozsahu odvolací súd zohľadnil skutočnosť, že navrhovateľka vykonáva činnosť štatutárneho zástupcu v niekoľkých spoločnostiach aj mimo územia Slovenskej republiky, súčasne vlastní nehnuteľnosti, hoci aj s malou výmerou, a preto

správne konajúce súdy prijali právny záver, že navrhovateľka nespĺňa kritériá o nemajetnosti. Aj podľa dovolacieho súdu ide o okolnosti majúce vplyv na rozhodovanie súdu o nepriznaní oslobodenia účastníka od súdnych poplatkov celkom, neopomínajúc skutočnosť, že pri rozhodovaní o oslobodení účastníka konania od súdnych poplatkov a záujem účastníka konania, ktorý si uplatňuje právo na súdnu ochranu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 11/2010 zo dňa 16. 09. 2010).

Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu zodpovedá zákonnej požiadavke riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, rešpektujúc ust. § 157 ods. 2 O. s. p. (uplatňované v odvolacom konaní podľa § 211 ods. 2 O. s. p.), keďže odvolací súd právne relevantným spôsobom vyložil ust. § 138 ods. 1 O. s. p., súčasne z jeho odôvodnenia vyplýva dôvod zmeny prvostupňového rozhodnutia. Nemožno preto konštatovať ani odňatie možnosti navrhovateľky konať pred súdom z dôvodu nedostatočného, prípadne nezrozumiteľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktorá skutočnosť by zakladala existenciu procesnej vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p...

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky podané proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Cob/104/2014 zo dňa 30. 06. 2014 nie je dôvodné, preto dovolanie podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.»

Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd zastáva názor, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým tento súd zamietol dovolanie sťažovateľky, nie je arbitrárne a nepresvedčivé, keďže právne závery v ňom uvedené nie sú v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval závery najvyššieho súdu. Ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa vyrovnal so všetkými okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Do odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol postup, akým dospel k tomuto rozhodnutiu, pričom doplňujúco a v prehľadnom slede zásadne objasnil všetky otázky právnej kvalifikácie sporných otázok medzi účastníkmi konania a zdôraznil dôvody nestotožnenia sa s obranou a s námietkami

sťažovateľky uplatnenými v rámci konania pred oboma súdmi (krajským súdom i okresným súdom).

Najvyšší súd prevedenie veci do oddelenia „Obchodné veci“ (argument § 497 Obchodného zákonníka), vychádzajúc zo súdneho spisu okresného súdu, ako aj čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov uznesením krajského súdu odôvodnil v napadnutom uznesení ústavne udržateľným spôsobom nesignalizujúcim porušenie čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy.

V nadväznosti na námietky sťažovateľky ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkom konania (m. m. I. ÚS 241/07).

Ústavný súd s odkazom na svoju stabilnú judikatúru napokon uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Inak povedané, obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie tohto práva (I. ÚS 3/97).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2016